

De tweede in de reeks van Nederlandse missiologen is Hendrik Kraemer. Hij stelde zijn leven in dienst van kerk en zending.

Hendrik Kraemer (1888-1965): werken en dienen

Het levensdevies van Hendrik Kraemer was: “Werken en dienen is nodig, leven is niet nodig”. De kleine Hendrik kwam uit een socialistisch-anarchistisch gezin, maar wanneer het in zijn motto over werk gaat, gaat het om zijn werk in dienstbaarheid aan zijn Heer Jezus Christus. Zijn leven heeft hij in dienst gesteld van kerk en zending. Het was de bedoeling dat Kraemer door het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG) naar Nieuw-Guinea zou worden uitgezonden om daar vertaalwerk te doen. Maar Kraemer wilde adviseur worden van de zending op het snijvlak van evangelie en cultuur. Daarop besloot het NBG hem uit te zenden naar Java.

Zending en cultuur

Tijdens zijn studie in Nederland stortte Kraemer zich op alles wat met de Javaanse taal en cultuur te maken had. Dit resulteerde in zijn dissertatie over de Sumatraanse en Javaanse islamitische mystiek uit de 16e eeuw.

Toen Kraemer eindelijk in 1922 in Java aan de slag kon gaan, voelde hij zich een padvinder op ongebaande wegen om de zending in contact te brengen met de Javaanse cultuur. Hij zag de noodzaak van een relevante reactie van de zending op deze cultuur. Kraemer was een man van de studeerkamer én van het werk in het veld. Hij bestudeerde de cultuur door literatuurstudie en door intensief contact met mensen. Hij zocht naar de wijze waarop mensen in hun eigen situatie omgingen met hun godsdienst en cultuur.

Zelfstandigheid van de kerk

Kraemer zag al vroeg het grote belang van de zelfstandigheid van de kerken in Nederlands-Indië. Die zelfstandigheid wordt niet bewerkt door de zending. Die zelfstandigheid is ook niet te danken aan gemeenteleden die een volwassen geloof tonen. Wat van belang is dat twee of drie mensen in de naam van Christus bijeen zijn. Daarbij beseft hij

wel dat een kerk nooit een complete of een volmaakte kerk is.

Verder had hij aandacht voor het opkomende nationalisme, daar was hij positief over, hoewel hij zich niet opstelde als een politieke activist.

Verder had hij aandacht voor een goede opleiding voor predikanten. Daarbij keek hij niet alleen naar een wetenschappelijke opleiding, maar ook naar de vorming van gelovige en karaktervolle werkers in de kerk.

In 1938 werd hij wereldberoemd door zijn boek ‘The Christian Message in a Non-Christian World’, dat hij had geschreven als studiemateriaal voor de grote zendingsconferentie te Tambaran (India).

Hendrik Kraemer diende zijn Heer met grote liefde voor de wereldwijde kerk.

historische rubriek

Levensloop

Hendrik Kraemer werd in 1888 geboren te Amsterdam. Op zijn twaalfde komt hij in een weeshuis terecht. Hij werd christen toen hij 15 jaar was en een jaar later besloot hij om zendeling te worden. Van 1905-1910 volgde hij een opleiding aan de Nederlandse Zendingsschool. In 1921 promoveerde hij cum laude aan de universiteit van Leiden. Het volgende jaar begon hij zijn werk in Indië, waar hij bleef tot 1937. In dat jaar werd hij hoogleraar in Leiden. Van 1948 tot 1956 was hij directeur van het Oecumenisch Instituut te Bossey (bij Genève). Hij overleed op 11 november 1965.

Drs. Willem Molemaker